

การกำจัดขยะมูลฝอย

เทศบาลนครระยอง จังหวัดระยอง

การขยายตัวทางเศรษฐกิจอย่างรวดเร็วของจังหวัดระยอง ส่งผลกระทบต่อปัญหาการกำจัดขยะซึ่งนับวันจะเพิ่มมากขึ้น เนื่องจากปริมาณขยะตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันเพิ่มขึ้นเป็นเท่าทวีสาเหตุจากจำนวนประชากรในเขตเทศบาลนครระยองมีจำนวนเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว และปัจจัยหลักของปัญหานี้ คือ ประชาชนทิ้งขยะอย่างไม่ถูกวิธี ขาดความรับผิดชอบ ประกอบกับเจ้าหน้าที่ไม่เพียงพอต่อปริมาณขยะที่เพิ่มขึ้น จึงก่อให้เกิดปัญหามลภาวะตามมา และมีแนวโน้มว่าต่อไปในอนาคตเทศบาลจะมีปัญหาในเรื่องพื้นที่การฝังกลบอีกด้วย

เทศบาลนครระยอง จึงมีแนวคิดในการจัดกิจกรรมเพื่อสร้างจิตสำนึกแก่เด็ก เยาวชน และประชาชนในเขตเทศบาลนครระยอง ให้รู้จักการคัดแยกขยะ สร้างคุณค่าของขยะ และทิ้งขยะอย่างถูกวิธี โดยเริ่มจากในครัวเรือน โรงเรียนหรือสถานประกอบการก่อนนำขยะที่เหลือทิ้งลงถังขยะ

ข้อมูลพื้นฐานปีปัจจุบัน
: ปี พ.ศ. 2546

อำเภอ: เมืองระยอง

จังหวัด: ระยอง

ประชากร: 58,314 คน

พื้นที่: 16.95 ตร.กม.

ประเภทท้องถิ่น :
เทศบาลนคร

การเลือกตั้ง : ทางอ้อม

วิถีใหม่

ในปี 2542 เทศบาลนครระยองดำเนินโครงการ "การกำจัดขยะมูลฝอย" โดยแบ่งเป็น 3 กิจกรรม ประกอบด้วยกิจกรรมการทำขยะหอม กิจกรรมธนาคารขยะ กิจกรรมขยะแลกไข่ เพื่อรณรงค์ให้ประชาชนลดปริมาณขยะในครัวเรือน โรงเรียน และชุมชน โดยคัดแยกขยะรีไซเคิลก่อนทิ้งและนำขยะมีค่ามาเข้าในแต่ละกิจกรรม

ผลงานที่ได้ดำเนินการ

1. เทศบาลนครระยองดำเนินการกำจัดขยะมูลฝอย โดยแบ่งกิจกรรมเป็น 3 กิจกรรม ตามประเภทของขยะและสถานที่ดำเนินการ ดังนี้

1.1 กิจกรรมขยะแลกไข่ จัดทำในชุมชน โดยใช้หลักการเปรียบเทียบมูลค่าของขยะขายได้ (วัสดุรีไซเคิล) กับราคาของไข่ที่ใช้ในกิจกรรม

จัดแบ่งประเภทของขยะรีไซเคิลเป็น 4 ประเภท คือ

- แก้ว แบ่งเป็น ขวดแก้วใส และขวดแก้วสี
- กระดาษ สามารถแยกย่อยเป็น กระดาษแข็ง กระดาษลัง กระดาษหนังสือพิมพ์ กระดาษขาว เป็นต้น
- พลาสติก
- โลหะ/อลูมิเนียม แบ่งเป็น กระป๋องอลูมิเนียม และโลหะอื่น ๆ

นำขยะรีไซเคิลมาชั่งน้ำหนักคณะกรรมการจดคิดราคาตามที่แจ้งไว้ รวมยอดเงินทั้งหมด แล้วแจกเป็นไข่ โดยคิดราคาไข่ฟองละ 2 บาท

รวบรวมวัสดุรีไซเคิลทั้งหมด ขายให้ร้านรับซื้อของเก่าในวันที่ยกกิจกรรม เพื่อลดภาระในการจัดเก็บขยะขายได้ หรือในกรณีที่สามารรถประสานให้ร้านรับซื้อของเก่าเข้าร่วมดำเนินการ คือเมื่อคณะทำงานของชุมชนซึ่งนำหนักและคิดเป็นจำนวนไข่แล้ว ให้ร้านรับซื้อบันทึกรายการขยะและบรรทุกขึ้นรถ เมื่อเสร็จสิ้นกิจกรรมจึง

จ่ายเงินให้แก่ชุมชนซึ่งจะช่วยลดภาระในการจัดเก็บรวบรวมและการขนส่งไปยังร้านรับซื้อ รวมทั้งระยะเวลาที่ใช้ในการจัดกิจกรรมจะลดลง
ประเมินผลการจัดกิจกรรมจากปริมาณขยะรายได้ที่รับแลกและรายได้ที่เกิดจากการขายให้ร้านรับซื้อของเก่าหักค่าใช้จ่ายต่างๆ
จัดทำป้ายแสดงผลการจัดกิจกรรมหรือประชาสัมพันธ์ให้สมาชิกทราบ
ผู้เข้าร่วมโครงการตั้งแต่เดือนมีนาคม 2543-มกราคม 2545 ประกอบด้วยชุมชนในเขตเทศบาล 19 ชุมชน กลุ่มอาสาสมัครงานป้องกันฯ เทศบาลนครระยอง กลุ่มอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมชาวบ้านเพ และองค์การบริหารส่วนตำบลเนินพระ

1.2 กิจกรรมธนาคารขยะ จัดทำในสถานศึกษา เพื่อปลูกฝังจิตสำนึกในการคัดแยกขยะมูลฝอย และส่งเสริมนิสัยการออมทรัพย์แก่เยาวชน

จัดตั้งคณะกรรมการของแต่ละโรงเรียนประกอบด้วยนักเรียนจำนวน 5-6 คน โดยแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบประกอบด้วย ผู้จัดการธนาคาร 1 คน เจ้าหน้าที่คัดแยกและชั่งน้ำหนัก 2 คน เจ้าหน้าที่จดบันทึกและคิดจำนวนเงิน 2 คน และเจ้าหน้าที่ลงสมุดคู่ฝากและเอกสารบัญชีอื่นๆ 1 คน

กำหนดวันและเวลาที่จัดกิจกรรม ซึ่งโรงเรียนในสังกัดเทศบาลกำหนดทำกิจกรรมธนาคารขยะสัปดาห์ละครั้ง ทุกเช้าวันจันทร์ เวลา 07.30-08.30 น. และประสานงานกับร้านรับซื้อของเก่าเพื่อเข้าดำเนินการรับซื้อตามวันที่กำหนด

ประชาสัมพันธ์เพื่อชี้แจงกิจกรรม ให้ความรู้เกี่ยวกับการคัดแยกประเภทมูลฝอยที่สามารถนำมารีไซเคิลได้และผลที่จะเกิดขึ้นต่อนักเรียนและโรงเรียนในแง่ของการออมทรัพย์ ที่เกิดจากการคัดแยกวัสดุรีไซเคิล ความสะอาดเรียบร้อยของโรงเรียน โดยใช้สื่อที่มีอยู่ เช่น จดหมายชี้แจงผู้ปกครอง การอธิบายหน้าเสาธง เป็นต้น หรือ การสอดแทรกในวิชาเรียนหรือกิจกรรมต่าง ๆ เช่น วิชาวิทยาศาสตร์ กิจกรรมลูกเสือ หรือ กิจกรรมเสริมของทางโรงเรียน

รับสมัครสมาชิกของธนาคารโดยมีการกรอกใบสมัคร เพื่อกำหนดเลขที่สมุดคู่ฝากจัดทำทะเบียนลูกค้า เมื่อสมาชิกของธนาคารนำวัสดุรีไซเคิลมาขาย เจ้าหน้าที่จะคัดแยกวัสดุ แต่ละประเภทและชั่งน้ำหนัก คำนวณเป็นจำนวนเงินตามราคาที่กำหนดไว้ และบันทึกลงเอกสารนำฝากและลงในเอกสารทะเบียนลูกหนี้ และสมุดเงินสด เพื่อเป็นการจดบันทึกข้อมูลและผลการจัดกิจกรรมในแต่ละครั้ง และเมื่อหากมีการถอนเงินจากบัญชีให้สมาชิกกรอกเอกสารใบถอนเงินและยื่นให้กับเจ้าหน้าที่ลงสมุดบัญชีและรับเงินเตรียมสถานที่รวบรวมวัสดุรีไซเคิล โดยแบ่งการจัดเก็บเป็น 4 ช่องตามประเภทของวัสดุรีไซเคิล คือ กระดาษ แก้ว พลาสติก และโลหะ/อโลหะ

มีโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการ จำนวน 3 แห่ง คือ โรงเรียนเทศบาลวัดปากน้ำ โรงเรียนเทศบาลบ้านปากคลองและโรงเรียนเทศบาลวัดลุ่มมหาชัยชุมพล

1.3 กิจกรรมการทำขยะหมอม (ปุ๋ยจุลินทรีย์) ทำในชุมชน ในโรงเรียน ในหน่วยงานของสำนักงานเทศบาล เช่น บ่อขยะ ตลาดสดของเทศบาล โรงฆ่าสัตว์ และสถานประกอบการที่น่าสนใจ เป็นขยะเปียกเศษอาหารที่มีอยู่ในชุมชน

2. กำหนดสถานที่จัดคัดแยกขยะเพื่อรีไซเคิลเชิงธุรกิจและวันเวลาในการดำเนินกิจกรรม โดยเริ่มจากชุมชนและโรงเรียนในสังกัดเทศบาลที่มีความสนใจเข้าร่วมกิจกรรม รวมทั้งมีการตั้งคณะกรรมการในแต่ละกิจกรรม เพื่อควบคุมการดำเนินงาน

3. จัดตั้งคณะกรรมการแต่ละกิจกรรมภายในชุมชน โรงเรียน สถานประกอบการที่สนใจ

4. ประชาสัมพันธ์ให้เป็นที่ยอมรับโดยทั่วกัน โดยกระจายเสียงตามสายของเทศบาล รถประชาสัมพันธ์ และแผ่นป้าย แผ่นใบปลิวประชาสัมพันธ์ในชุมชน รวมทั้งจัดกิจกรรมตามแต่ละมติของคณะกรรมการแต่ละแห่ง

5. เทศบาลนครระยองสนับสนุนงบประมาณจัดซื้อไซโกในการดำเนินการกิจกรรมขยะแลกไซในครั้งแรก และเมื่อขายขยะได้ให้ตั้งเป็นกองทุนของชุมชน และเงินดังกล่าวใช้เป็นประโยชน์ต่อไป

6. คณะทำงานของแต่ละกิจกรรมจัดทำบันทึกข้อมูลปริมาณขยะ โดยแยกเป็นประเภทอย่างชัดเจน รวมทั้งจัดทำบัญชีสรุปเงินสะสมของกองทุนแต่ละชุมชน

7. เทศบาลนครระยองประสานร้านรับซื้อของเก่า เพื่อให้มารับซื้อขยะที่รีไซเคิลได้สำหรับกิจกรรมขยะแลกไซและกิจกรรมธนาคารขยะ รวมทั้งเผยแพร่และสาธิตการทำขยะหมอมเปียก-เศษอาหารที่มีอยู่ในครัวเรือนให้นำมาใช้เพื่อบำบัดหรือทำปุ๋ย เพื่อใช้เองในครัวเรือนหรือเพื่อจำหน่าย

8. เผยแพร่และสาธิตการทำขยะหมอมจากขยะเปียก-เศษอาหารที่มีอยู่ในครัวเรือน เพื่อนำมาบำบัดหรือทำปุ๋ยไว้สำหรับใช้ในครัวเรือนหรือเพื่อจำหน่าย

การระดมทรัพยากร

เงินสนับสนุนโครงการ	1. เงินงบประมาณจาก UNDP โดยผ่านโครงการส่งเสริมการจัดการสิ่งแวดล้อมเมือง (LIFE) เป็นเงินเบื้องต้น 75,000 บาท ซึ่งเป็นการดำเนินงานเป็น 3 โครงการ ดังนี้	
	1.1 กิจกรรมขยะแลกไข่ เป็นเงิน 25,000 บาท 1.2 กิจกรรมธนาคารขยะ 25,000 บาท 1.3 กิจกรรมขยะหอม 25,000 บาท	
อุปกรณ์/เครื่องมือ	2. เงินสนับสนุนของเทศบาลนครระยอง สำหรับจัดซื้อไข่ไก่สำหรับการดำเนินงานกิจกรรมขยะแลกไข่ครั้งแรกในแต่ละแห่ง	
	1. กิจกรรมขยะแลกไข่และกิจกรรมธนาคารขยะ • ตาข่าย จำนวน 16 เครื่อง • สมุดธนาคารขยะ 1,500 เล่ม • สถานที่เก็บขยะ 16 แห่ง • ไข่ไก่ ขึ้นอยู่กับปริมาณขยะ 2. กิจกรรมขยะหอม • เชื้อจุลินทรีย์ ขึ้นอยู่กับปริมาณขยะ • เครื่องกระจายเสียง 1 เครื่อง • ถังพลาสติกมีฝาปิด ขนาดบรรจุประมาณ 70-100 ลิตร • ถังปุ๋ย • กากน้ำตาล(โมลาส) 1.5-2 ลิตร	
บุคลากร	1. กิจกรรมขยะแลกไข่มีคณะทำงาน 4-5 คนดังนี้	
	• หัวหน้าโครงการ • ฝ่ายประชาสัมพันธ์/ประสานงาน • ฝ่ายการเงิน/บัญชี • ฝ่ายบันทึกข้อมูล 2. กิจกรรมธนาคารขยะมีคณะทำงานดังนี้ • ผู้จัดการธนาคารขยะ จำนวน 1 คน • เจ้าหน้าที่คัดแยกและชั่งขยะ 2 คน • เจ้าหน้าที่บันทึกและคิดจำนวนเงิน 2 คน • เจ้าหน้าที่ลงสมุดคู่ฝากและเอกสารบัญชีอื่น ๆ 1 คน • อาจารย์ นักการภารโรง 4-5 คน 3. กิจกรรมขยะหอมมีอาสาสมัครจำนวน 5-6 คน ทำหน้าที่ประสานงานและทำการสาธิตขั้นตอนการทำขยะหอมให้แก่ผู้สนใจ	

ขั้นตอนในการดำเนินการ

1. กิจกรรมขยะแลกไข่

วัน เดือน ปี	กิจกรรมที่ทำ	ผู้รับผิดชอบ
พฤศจิกายน 2542 - ปัจจุบัน	-เปิดรับอาสาสมัครคณะทำงาน ประมาณ 4-5 คน เพื่อปฏิบัติงานร่วมกับเจ้าหน้าที่เทศบาลฯ -คณะทำงานร่วมประชุมเพื่อกำหนดวันและเวลาที่จัดกิจกรรม ซึ่งวันเวลาที่ดำเนินการขึ้นอยู่กับปริมาณของวัสดุรีไซเคิล และความสะอาดของสมาชิกชุมชน โดยกำหนดไว้คร่าวๆ ว่าจะจัดกิจกรรมขยะแลกไข่ ทุกวันจันทร์ พุธ ศุกร์ เวลา 16.00-18.30 น. ซึ่งบางชุมชนสะอาดที่จะทำในวันหยุด เสาร์-อาทิตย์ เนื่องจากขึ้นอยู่กับความแตกต่างกันตามสภาพของชุมชน	-เทศบาลนครระยอง / คณะทำงาน / ชุมชน

วัน เดือน ปี	กิจกรรมที่ทำ	ผู้รับผิดชอบ
	-ประชาสัมพันธ์ชี้แจงวิธีทำกิจกรรม ผลที่เกิดขึ้นกับชุมชนในแง่ของรายได้ที่เกิดจากการคัดแยกขยะขายได้ ความสะอาดเรียบร้อยของชุมชน โดยใช้สื่อที่มีอยู่ เช่น การใช้หอกระจายข่าว การประชุมสมาชิกในชุมชนเพื่อแจ้งกิจกรรม หรือการแจกใบปลิวตามบ้านเรือน เป็นต้น -ประสานงานกับร้านรับซื้อของเก่าให้เข้ามารับซื้อ -ประชาสัมพันธ์แจ้งให้ทราบว่ายขยะประเภทใดที่นำมาแลกไข่ไก่ได้ ราคาที่รับแลก วิธีการคัดแยกและการจัดการ การแยกประเภท ที่ถูกต้องเพื่อเพิ่มราคา และวันเวลาที่จะจัดกิจกรรมขยะแลกไข่ -ก่อนการจัดกิจกรรม 1 วันจะมีการประชาสัมพันธ์เพื่อเชิญชวนให้สมาชิกในชุมชนเข้าร่วมกิจกรรม -ในวันจัดกิจกรรมควรมีการประชาสัมพันธ์ล่วงหน้า 1-2 ชั่วโมง เพื่อเชิญชวนให้เข้าร่วมกิจกรรม เมื่อถึงเวลาที่กำหนด สมาชิกจะนำขยะที่ขายได้ประเภทแก้ว กระดาษ พลาสติก และโลหะ/อโลหะ มาชั่งน้ำหนักคณะกรรมการจะคิดราคาตามที่แจ้งไว้ รวมยอดเงินทั้งหมด แล้วแจกเป็นไข่ โดยคิดราคาไข่ฟองละ 2 บาท -รวบรวมวัสดุรีไซเคิลทั้งหมด ขายให้ร้านรับซื้อของเก่าในวันจัดกิจกรรม เพื่อลดภาระในการจัดเก็บขยะขายได้ หรือในกรณีที่สามารรถประสานให้ร้านรับซื้อของเก่าเข้ามาร่วมดำเนินการ -ประเมินผลการจัดกิจกรรมจากปริมาณขยะที่ขายได้ และที่รับแลก รวมทั้งรายได้ที่เกิดจากการขายให้ร้านรับซื้อของเก่าหักค่าใช้จ่ายต่างๆ และจัดทำป้ายแสดงผลการจัดกิจกรรมหรือประชาสัมพันธ์ให้สมาชิกทราบ	

2. กิจกรรมธนาคารขยะ

วัน เดือน ปี	กิจกรรมที่ทำ	ผู้รับผิดชอบ
พฤศจิกายน 2542 - ปัจจุบัน	-รับสมัครนักเรียนจากทุกชั้นเข้าร่วมกิจกรรมและคัดเลือกคณะกรรมการจำนวน 5-6 คน เพื่อรับผิดชอบในตำแหน่งต่างๆ โดยอาจจัดตั้งคณะกรรมการเป็น 2 ชุด เพื่อผลัดเปลี่ยนหมุนเวียนกันรับผิดชอบ ภายใต้การควบคุมดูแลและให้คำปรึกษาจากคณะกรรมการผู้รับผิดชอบโครงการ -ประชาสัมพันธ์เพื่อชี้แจงกิจกรรม ให้ความรู้เกี่ยวกับการคัดแยกประเภทมูลฝอยที่สามารถนำมารีไซเคิลได้และผลที่จะเกิดขึ้นต่อนักเรียนและโรงเรียนในแง่ของการออมทรัพย์ ที่เกิดจากการคัดแยกวัสดุรีไซเคิล ความสะอาดเรียบร้อยของโรงเรียน -รับสมัครสมาชิกของธนาคารโดยมีการกรอกใบสมัครเพื่อกำหนดเลขที่สมุดคู่ฝาก จัดทำทะเบียนลูกค้า -หากมีการถอนเงินจากบัญชีให้สมาชิกกรอกเอกสารใบถอนเงินและยื่นให้กับเจ้าหน้าที่ลงสมุดบัญชีและรับเงิน	-เทศบาลนครระยอง / โรงเรียนในเขตเทศบาลทั้ง 3 แห่ง

วัน เดือน ปี	กิจกรรมที่ทำ	ผู้รับผิดชอบ
	- จัดเตรียมสถานที่ในการรวบรวมวัสดุรีไซเคิล ต้องเป็นสถานที่ที่กันฝนและมีการจัดเก็บเป็น 4 ช่องตามประเภทของวัสดุรีไซเคิล คือ กระดาษ แก้ว พลาสติก และโลหะ/อโลหะ - ดำเนินการรับซื้อขยะ	

3. กิจกรรมขยะหอม (น้ำหมักจุลินทรีย์)

วัน เดือน ปี	กิจกรรมที่ทำ	ผู้รับผิดชอบ
พฤศจิกายน 2542 - ปัจจุบัน	- ประชาสัมพันธ์เพื่อชี้แจงกิจกรรม ให้ความรู้เกี่ยวกับการนำขยะที่ย่อยสลายได้มาหมักทำเป็นปุ๋ยจุลินทรีย์ - นำเศษอาหาร เศษผัก เปลือกผลไม้ที่อยู่ในครัวเรือน หรืออินทรีย์สารที่ย่อยสลายได้ดี นำใส่ถุงปุ๋ยแล้วนำไปแช่น้ำในถัง ในกรณีที่น้ำจุลินทรีย์ไม่มากพอให้เติมน้ำ กากน้ำตาล และหัวเชื้อตามสัดส่วนพอให้ท่วมเศษอาหาร - ปัจจุบัน ขยะหอมเป็นที่รู้จักและสนใจของคนทั่วไป เนื่องจากมากด้วยประโยชน์ใช้สอย และยังสามารถช่วยลดปัญหาขยะอินทรีย์ที่ยากต่อการกำจัดด้วย	เทศบาลนครระยอง / โรงเรียน/ชุมชน / สถานประกอบการ/อาสาสมัคร

หน่วยงานที่เข้าร่วมดำเนินการ

-- หน่วยงาน/องค์กร --	-- บทบาทความร่วมมือ --
- UNDP โครงการส่งเสริมการจัดการสิ่งแวดล้อมเมือง (LIFE) -มูลนิธิพลเอกชาติชาย ชุณหะวัณ, คุณพิริยดม วรรณพฤกษ์ -โรงเรียนในเขตเทศบาล, กลุ่มอาสาสมัครงานป้องกันเทศบาลนครระยอง, กลุ่มอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมชาวบ้านเพ, อบต. เนินพระ, หน่วยงานเอกชน -ร้านรับซื้อของเก่า -ชุมชนในเขตเทศบาล	-ให้การสนับสนุนด้านงบประมาณในการดำเนินโครงการกำจัดขยะมูลฝอยของเทศบาล - ให้การสนับสนุนในการดำเนินการและร่วมแก้ไขปัญหาต่างๆ รวมทั้งร่วมจัดกิจกรรมต่างๆ เพื่อเกิดการเรียนรู้แก่ชุมชน -ให้ความร่วมมือในการดำเนินการและเข้าร่วมกิจกรรมกับเทศบาลในการกำจัดขยะ -รับซื้อขยะรีไซเคิลที่เทศบาลจัดเก็บในชุมชนและโรงเรียนต่างๆ -มีส่วนร่วมในการคัดแยกขยะรีไซเคิล

ประเมินผลความสำเร็จ

ก่อนการดำเนินการ

1. ในเขตพื้นที่เทศบาลนครระยองมีปริมาณขยะเพิ่มขึ้นตามจำนวนประชากร ซึ่งสาเหตุหลัก คือ ประชาชนทิ้งขยะอย่างไม่ถูกวิธี และขาดความรับผิดชอบ

- จากการที่ประชาชนในพื้นที่ไม่ตระหนักถึงความจำเป็นในการลดปริมาณขยะ และการไม่คัดแยกขยะรีไซเคิลก่อนทิ้ง ทำให้เจ้าหน้าที่จัดเก็บไม่ทัน ทำให้มีขยะตกค้าง ก่อให้เกิดมลภาวะ

หลังการดำเนินการ

- ปริมาณขยะลดลงอย่างต่อเนื่องจากปริมาณขยะก่อนคัดแยก 79.1 ตันต่อวัน (ปี 2543) หลังจาการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ แล้ว ปริมาณขยะหลังคัดแยกลดลงเหลือ 68.94 ตันต่อวัน (ปี 2546)

ตารางแสดงปริมาณขยะต่อวัน และจำนวนประชากรในเขตเทศบาล

ปี	ปริมาณขยะ (ตัน/วัน)			จำนวนประชากร คน/ปี
	ก่อนคัดแยก	หลังคัดแยก	จัดเก็บได้	
2543	79.1			56,240
2544	75.22	71.63	3.59	56,795
2545	74.7	72.60	2.1	58,314
2546	80.1	68.94	11.16	57,442

- ในปี พ.ศ. 2542 เทศบาลนครระยองดำเนินโครงการกำจัดขยะซึ่งแบ่งเป็น 3 กิจกรรม ประกอบด้วย
 - กิจกรรมขยะแลกไข่ มีผู้เข้าร่วมกิจกรรมโดยสามารถแบ่งออกเป็น 2 กลุ่มและสามารถสร้างเงินกองทุนขยะแลกไข่ได้ ดังนี้
 - ชุมชนในเขตเทศบาลทั้ง 15 ชุมชน 2 หน่วยงานเทศบาลและ 2 เครือข่ายอื่น ๆ ตั้งแต่เดือนมีนาคม 2543-มกราคม 2545 สามารถจัดเก็บขยะรีไซเคิลได้ถึง 209,784 ตัน
 - สำหรับชุมชนสัมฤทธิ์ ตั้งแต่เดือนมกราคม 2546-ตุลาคม 2546 สามารถจัดเก็บขยะรีไซเคิลได้ถึง 23,680 ตัน
 - การดำเนินงานของกิจกรรมขยะแลกไข่นี้สามารถจัดเก็บเป็นเงินกองทุนขยะแลกไข่ในระหว่างเดือนมีนาคม 2543-กุมภาพันธ์ 2544 จากต้นทุน 24,761 บาท ได้รับกำไร 93,634 บาท
 - เมื่อดำเนินกิจกรรมระยะหนึ่งมีผู้สนใจเข้าร่วมกิจกรรมเพิ่มขึ้นอีก โดยปัจจุบันขยายเครือข่ายธนาคารขยะอีก 50 โรงเรียน ในเขตอำเภอเมืองระยอง
 - กิจกรรมธนาคารขยะ มีโรงเรียนเข้าร่วมกิจกรรมทั้งสิ้น 3 โรงเรียน ประกอบด้วย โรงเรียนเทศบาลวัดปากน้ำ โรงเรียนเทศบาลปากคลองและโรงเรียนเทศบาลวัดลุ่มมหาชัยชุมพล

ตัวอย่างจำนวนสมาชิกและปริมาณขยะของโรงเรียนเทศบาลวัดปากน้ำดังนี้

ปี	จำนวนสมาชิก(คน)	ปริมาณขยะ (กิโลกรัม)
2543	353	10,000
2544	430	5,760
2545	330	3,750
2546	250	5,630

- กิจกรรมขยะหอม ได้ขยายเครือข่ายการใช้ประโยชน์จากขยะหอมไปยังกลุ่มเป้าหมายหลายแห่ง ทั้งในวัด โรงเรียน ชุมชน ตลาด และสถานประกอบการธุรกิจต่าง ๆ เช่น วัดลุ่มมหาชัยชุมพล วัดป่าประดู่ สำนักงานตลาดหมอสำโรจน์ ตลาดวัดลุ่มฯ ตลาดเก่าโรงแรมระยองออร์คิด และโรงฆ่าสัตว์ เป็นต้น

อุปสรรคและการแก้ไขปัญห

อุปสรรค	การแก้ไขปัญห
1. ในระยะเริ่มต้น กิจกรรมต่าง ๆ ยังไม่เป็นที่รู้จักของประชาชน / ชุมชน / โรงเรียน ในขั้นตอนกระบวนการดำเนินการแต่ละกิจกรรมย่อย	1. ประชาสัมพันธ์สร้างความเข้าใจในการดำเนินการให้กับประชาชน / ชุมชน / โรงเรียน
2. งบประมาณในการดำเนินการแต่ละกิจกรรมไม่เพียงพอกับการขยายเครือข่าย	2. หาแหล่งสนับสนุนจากองค์กรต่างๆ ที่ทำงานด้านสิ่งแวดล้อมและการประหยัพลังงานมาสนับสนุนในการสร้างเครือข่าย

ปัจจัยแห่งความสำเร็จ

1. การสนับสนุนของคณะผู้บริหารเทศบาลนครระยองในการตั้งใจที่จะกำจัดขยะมูลฝอยที่เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วในเขตเทศบาลให้ลดลง โดยจัดให้มีการอบรมความรู้เกี่ยวกับการคัดแยกขยะที่มีค่าสามารถขายได้ให้แก่ประชาชนในชุมชน รวมทั้งจัดทำกิจกรรมต่าง ๆ ซึ่งล้วนเป็นกิจกรรมที่ส่งผลให้เกิดการสร้างงาน สร้างรายได้ และทำให้ชุมชนสะอาด
2. ความร่วมมือของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งประชาชนในชุมชน โรงเรียน สถานประกอบการต่าง ๆ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ซึ่งส่งผลให้การดำเนินโครงการนี้ประสบความสำเร็จอย่างแท้จริง

ความยั่งยืนในการดำเนินการ

1. การดำเนินงานทั้ง 3 กิจกรรมมีการวางรูปแบบการสร้างเครือข่ายและวางแผนการดำเนินงานอย่างชัดเจน และมีการขยายเครือข่ายเพิ่มเติมในอนาคตอีกประมาณ 10 เครือข่าย เช่น โรงพยาบาลระยอง หน่วยงานตำรวจ โรงแรมและสถานประกอบการในจังหวัดระยอง เป็นต้น
2. ในเดือนสิงหาคม 2545 เทศบาลได้ขยายการดำเนินงานกิจกรรมธนาคารขยะเพื่อประชาชน 3 สาขา ประกอบด้วยสาขาสวนศรีเมือง สวนวัดและเนินพระ เพื่อเป็นการเพิ่มการมีส่วนร่วมให้ครอบคลุมประชาชนด้วย โดยกิจกรรมนี้มีสมาชิกถึง 497 คน สามารถช่วยลดปริมาณขยะได้ถึง 63,100 กิโลกรัมต่อปี

แหล่งข้อมูลเพิ่มเติม

ชื่อ-นามสกุล : นายสุรพงษ์ ภูธรนะพิบูลย์
ตำแหน่ง : นายกเทศมนตรี
หน่วยงาน : สำนักงานเทศบาลนครระยอง
ที่อยู่ : 121 ถนนตากสินมหาราช ตำบลท่าประดู่ อำเภอเมืองระยอง
จังหวัดระยอง 21000
โทรศัพท์ : (038) 612-305 , 611-120
โทรสาร : (038) 870-091
Website : www.rayongcity.com

ชื่อ-นามสกุล : คุณพัชรา มากมี
ตำแหน่ง : นักวิชาการสุขาภิบาล (นักวิชาการสุขาภิบาล)
หน่วยงาน : สำนักงานเทศบาลนครระยอง
ที่อยู่ : 121 ถนนตากสินมหาราช ตำบลท่าประดู่ อำเภอเมืองระยอง
จังหวัดระยอง 21000
โทรศัพท์ : (038) 612-305 , (038) 611-120
โทรสาร : (038) 870-091

ชื่อ-นามสกุล : คุณเอทัย แสงบุญ
ตำแหน่ง : เจ้าหน้าที่สนทนากาาร 4
หน่วยงาน : สำนักงานเทศบาลนครระยอง
ที่อยู่ : 121 ถนนตากสินมหาราช ตำบลท่าประดู่ อำเภอเมืองระยอง
จังหวัดระยอง 21000
โทรศัพท์ : (038) 612-305 , (038) 611-120
โทรสาร : (038) 870-091

ข้อมูลเกี่ยวกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในปีที่มีการริเริ่มวิถีนใหม่ : พ.ศ. 2542

ประเภทของ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	เทศบาลนคร
สถานที่ตั้ง	121 ถนนตากสินมหาราช ตำบลท่าประดู่ อำเภอเมืองระยอง จังหวัดระยอง 21000
ขนาดพื้นที่	16.95 ตารางกิโลเมตร
งบประมาณรายจ่ายทั้งสิ้น	102,190,090.67 บาท (ปีงบประมาณ 2542) 3.46% รายจ่ายงบกลาง 54.94% รายจ่ายประจำของหน่วยงาน 41.61% รายจ่ายเพื่อการลงทุน
งบประมาณรายได้ทั้งสิ้น	115,092,526.09 บาท (ปีงบประมาณ 2542) 25.93% ภาษีที่ท้องถิ่นจัดเก็บเอง 27.58% ภาษีที่รัฐจัดเก็บเพิ่มแล้วจัดสรรให้ 19.81% ภาษีที่รัฐจัดเก็บแล้วมอบให้ทั้งจำนวน
จำนวนพนักงานและลูกจ้าง	630 คน ทั้งหมด 234 คน พนักงานท้องถิ่น 67 คน ลูกจ้างประจำ 329 คน ลูกจ้างชั่วคราว
จำนวนประชากร	55,314 คน
จำนวนครัวเรือน	22,033 ครัวเรือน
ประชากรแฝง	12,000 คน
รายได้เฉลี่ยประชากร	419,741 บาท
ลักษณะของเมืองและ วิถีชีวิตประชาคม	ลักษณะชุมชนเป็นชุมชนเมือง เป็นแหล่งรวมของศูนย์ ราชการในจังหวัด ศูนย์การค้า พาณิชยกรรม ประชากรประกอบ อาชีพด้านพาณิชยกรรม การบริการ การทำประมง รวมทั้งมี ลักษณะเด่นทางด้านการท่องเที่ยว มีสถานที่ท่องเที่ยว ได้แก่ ศาลสมเด็จพระเจ้าตากสิน ศาลหลักเมือง วัดป่าประดู่ สวนศรี เมือง พระเจดีย์กลางน้ำ หาดแหลมเจริญ หาดแสงจันทร์ ประชาชนนับถือศาสนาพุทธ ร้อยละ 98 ศาสนาอิสลาม ร้อยละ 1.5 ศาสนาคริสต์ ร้อยละ 0.5 ของประชาชนทั้งหมด มีวัฒนธรรมและประเพณีท้องถิ่นที่สำคัญ ได้แก่ ประเพณีงาน ห่มผ้าองค์พระเจดีย์กลางน้ำ และประเพณีงานวันรำลึกถึง วีรกรรมอันกล้าหาญของสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช